

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

74. ÅRGANG

6. JANUAR 1962

A V I N N H O L D E T :
BISKOPENS NYTTÅRSHILSEN · VERDENS MERKELIGSTE
KLOSTER · DET RETTE SKRIFTEMÅL · OMKRING EN FRI-
SKOLE · BLIKK PÅ TIDEN · UTLANDET

NR

1

NESTE NUMMER UTKOMMER 20. JANUAR 1962

GODT NYTT ÅR!

LYDBÅNDENTUSIASTER!

Katolsk lydbandtjeneste som tar opp foredrag og sender til menighetene rundt i landet, trenger en dyktig leder og medhjelper.

Henvendelse LEGMANNSRÅDET, Akersveien 5.

Kontor onsdag 18—20, tlf. 41 04 41.

INNBETALINGSKORT

er vedlagt dette nummer. Vi ber alle våre abonnenter om velvilligst å benytte det nå i begynnelsen av året, så vi slipper å sende ut et ekstra kort senere. På forhånd takk!

St. Olavs eksp., Postgiro 153 21.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO,
Urtegt. 29 II, tlf. 68 08 68.
Kontortid 12—13 hver dag
unntatt lørdag.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	}	Oslo		
Bispegården				
St. Josephs Institutt				
Vor Frue Hosp. Nerveavd.				
St. Dominikus kirke				
Lunden Kloster				
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem				
Sta. Katarinahjemmet				
St. Franciskus Kirke			}	Arendal
St. Franciskus Hosp.				
St. Pauls Kirke				
Vår Frue Kirke	}	Bergen		
Marias Minde				
St. Franciskusøstre- nes Moderhus				
Øyenklinikken				
St. Josephs Hosp., Drammen	}	Hammer- fest		
St. Torfinns Klinik, Hamar				
St. Elisabeth Inst.				
St. Mikael's Kirke				
St. Mikael's Prestegård				
St. Theresia kirke			}	Hønefoss
St. Franciskus Hosp.				
St. Magnus Kirke			}	Lillestrøm
St. Magnus presteg.				
St. Elisabeth Hosp.			}	Tromsø
Vår Frue Kirke				
Bispegården	}	Trondheim		
St. Olavs Kirke, Bispegården				
St. Olavs kirke				
St. Olavs Prestegård	}	Tønsberg		
St. Olavs Prestegård				

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service: 41 79 80

ST. OLAV BOKHANDEL

er åpen hver dag fra kl. 9.30—16.
Lørdager >> 9.30—14.
Tlf. 42 31 70.

ST. FRANCISKUS III ORÐEN

har møte fredag 12. januar kl. 19
i St. Hallvards kirke.

OSLO KATOLSKE MENIGHETSPLEIE
Kontortid hver onsdag kl. 11—13.
Akersv. 5, Oslo.

LEGMANNSRÅDET
OSLO KATOLSKE BISPEDØMME
Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i
Akersv. 5, l. etg. Tlf. 41 04 41.

St. Hallvard Kameratklubb

har møte hver torsdag kl. 19.30, i Jrite
gt. 29, Oslo. Tlf. 68 08 68.

FRANCISKUS-SENTRUM, BERGEN

V. Torvg. 9.
Tlf. 30 416.

Katolsk opplysnings-
og lesesentrum.

Åpent alle hverdager
kl. 9.30—13, 17—21.
Lørdag kl. 9.30—13.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 7. JANUAR (1. s. e. Epifani
og Festen for Den hellige Familie): Ep.
Kol. 3, 12—17. Ev. Luk. 2, 42—52.
Mandag, tirsdag, onsdag, torsdag og
Fredag: Ferialdager. Lørdag: Jesu Dåps
Fest.

SØNDAG 14. JANUAR (2. s. e. Epifani):
Ep. Rom. 12, 6—16. Ev. Johs. 2, 1—11.
Mandag: Paulus, eneboer. Tirsdag: Mar-
cellus, pave og martyr. Onsdag: Anto-
nius, abbed. Torsdag og fredag: Feri-
aldager. Lørdag: Fabian, pave, og Seba-
stian, martyr.

SØNDAG 21. JANUAR 3. s. e. Epifani):
Ep. Rom. 12, 16—21. Ev. Matt. 8,
1—13.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME:	Stille- messe	Høy- messe
OSLO: St. Olavs kirke,	7.00	11.00
Akersveien 5. Biskopen og prestegården	8.30	
42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	9.45 m.eng. pr.	
St. Hallvards kirke, Fransiskanerne,	8.30	11.00
Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	19.00	
St. Dominikus kirke, Dominikanerne,	8.15-9-	10.00
Neuberggt. 15, tlf. 55 07 71	11.30	
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 212355	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00	10.30
Vår Frue kirke, Helleveien	—	9.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelsngt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN, St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23 75 1	8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgars kirke, Kirkegaten 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 52 55 0	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverrestgt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
STABEKK: Maria Kirke, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.40	10.40
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvards kapell, tlf. 84 90 28 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordgt. 1, tlf. 11 949		10.45
St. Olavs kapell	8.00	
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke,	8.30	11.00
Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegår- den tlf. 21 214	19.00	
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20 221	6.15	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	11.00
ÅLESUND: Vår Frue kirke, Nørvesund, tlf. 3066		11.00
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegården tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	—	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: Pater Hallvard Rieber-Mohn O.P., pater Erik Gannes O.P.
Redaksjonens adresse: Neuberggaten 15, Oslo NV.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo.

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 31 70.

Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 20 pr. år - Kr. 10 pr. ½ år. Utlandet kr. 24.

Annonser: 10 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 153 21

BISKOPENS NYTTÅRSHILSEN:

DET KRISTNE ANSVAR

«La deres lys skinne for menneskene, så de må se deres gode gjerninger og prise deres Far som er i himmelen.» Matt. 5, 16.

Høytelskede i Herren!

Mer enn ellers blir vi oss ved årsskiftet bevisst, at tiden som uopphørlig rinner bort, setter en grense for vår jordiske eksistens og at vårt liv rinner bort med den. Som kristne kjenner vi vårt livs sanne betydning og dypeste mening, og vi er klar over de siste og avgjørende ting som vi en gang, ja snart, kommer til å stå overfor.

Fra et kristent standpunkt vurderer vi derfor også fullt ut alle de gode ønsker om lykke og velsignelse som strømmer mot oss i disse dager og minner oss om hvor meget vi trenger Gud og hvor meget vi trenger hverandre. De skal på en måte være en bønn til Gud om å holde sin hånd over oss og være med i gode som onde dager. Og de bør for alle være en maning til ærlig kristen besinnelse og fornyelse.

Også jeg, som føler meg forpliktet av omsorgen for deres udødelige sjel og ansvarlig for Kirkens liv og virke i vårt bispedømme, ønsker dere alle av et sant faderhjerte et lykkelig og velsignet år, et år som blir levet med Gud og Kirken.

Det er med kristen optimisme at vi skal gå inn i det nye året. For intet er mer forkastelig og ukristelig enn en defaultistisk, pessimistisk eller passiv holdning når det gjelder Kirkens kamp mot de onde makter for å føre Kristi rike til seier, ansikt til ansikt med tidens hendelser og under de uværsskyer som den kalde krig og uenigheten mellom folkene holder hengende over oss. Det gjelder å se positivt, ja lyst og optimistisk på tingene og begivenhetene, så mørke og ugjennomtrengelige de enn kan synes å være.

Det er bare en slik innstilling som kan gjøre livet fruktbart og gi oss en uuttømmelig kraft til energisk innsats og et stadig beredskap til tidens nye oppgaver. Det er derfor av avgjørende betydning med hvilken holdning og besluttsomhet vi begynner det nye året.

Den kjente forfatteren G. K. Chesterton skrev en gang i et julebrev til soldatene: «Meningen med det nye år

er ikke at vi får et nytt år, men en ny sjel, en ny ryggrad, nye øyne og nye øren. Den som ikke ved nyåret fatter noen forsett, han fatter overhode aldri noen. Når et menneske aldri begynner fra nytt av, vil det helt sikkert aldri kunne utrette noe av betydning.»

Vår hellige far, pave Johannes XXIII, går her foran med det gode eksempel. Både i ord og gjerning viser han sin optimisme. Det er hemmeligheten ved den utrolige energi og foretagsomhet han legger for dagen. Kanskje nettopp fordi verdenssituasjonen er så dystert og de onde makter så truende, vil han vise oss at kristen optimisme kan vinne over alt. Ved sitt personlige eksempel maner han således den kristne verden til å se lyst på tilværelsen og til å gjøre en positiv innsats i Kirkens og mennesketens tjeneste.

Vi må ikke legge hendene i fanget og være kryptokristne eller lukke oss inne i en lønnkammerkristendom. Det ville være å svikte Kristus, som er blitt menneske for alle mennesker og som vil at alle skal være med på å utføre det oppdrag han ga til apostlene: «Gå ut i hele verden og gjør alle til mine disipler.» Det vil med andre ord si: «Vær aktive kristne.»

Apostlene tenkte sikkert at det var en urimelig og håpløs oppgave Mesteren påla dem. Og Herren selv visste at det var en fysisk umulig oppgave. Men Han visste også at hver apostel brente av ønsket om å utføre hans oppdrag og bringe hans glade budskap til den hele verden. Han ville utvide deres horisont, rive dem ut av deres trangsyn og få dem til å bli seg bevisst de veldige krefter som lå skjult i dem. Og apostlene gikk ut og bar faktisk det glade budskap ut til hele verden.

(Forts. side 12)

Som St. Kristoffer er enhver kristen en Kristus-bærer, og må hente kraften fra sin «byrde».

VERDENS

hadde det åpnet nye perspektiver over hans livskall, da han innså i hvilken grad nettopp de gamle klostrene han studerte i Nord-Italia var bygninger som var reist omkring et nøye og strengt disiplinert liv. I et kontemplativt kloster vet en nemlig hvert minutt i døgnet hvor beboerne oppholder seg, og hvorfor. Og fordi det ikke bare er et arbeidssted, som en fabrikk eller et universitet, men en bolig beregnet på å huse alle de grunnleggende, uunnværlige menneskelige behov, gir det arkitekten en enestående mulighet for å granske selve urbildet på det «fungerende» hus, det hus som Le Corbusier engang beskrev med et uttrykk alle i dag umiddelbart forbinder med hans navn: *Une machine à habiter* — en «bomaskin».

Selv mennesker som aldri har satt sine ben i et kloster har oftest en ganske bestemt formening om hvordan det skal se ut. Det skal ha hvelv og buer, søyler og plaskende fontener — mener de. Nå har noen av Europas eldste og skjønneste klostre alt dette. Men derfor er det ikke sagt at det lett kan bli det naturlige uttrykk for hva vår tid vil og må legge i et klosterbygg.

De siste årene har pressen verden over talt om ett bestemt kloster — det som den verdensberømte sveitsiske arkitekten Le Corbusier har reist for dominikanerne i La Tourette, nær Lyon. Med blant annet det franske kirkekunst-tidsskriftet «L'Art Sacré» som kilde presenterer vi her dette byggverket, ikke minst gjennom arkitektens egne ord om det merkelige huset han har skapt — «verdens merkeligste kloster».

ET SPENNENDE OPPDRAG

Selv den verdensberømte arkitektens hjerte har visst slått et ekstra slag da han i sin fremskredne alderdom, gjennom sin venn, dominikanerpateren A. M. Couturier, fikk i oppdrag å bygge et kloster for dominikanernes øst-franske provins, i La Tourette ved Lyon. Det skulle være et «studiekloster», dvs. et utdannelseshus for ordens unge teologer, og måtte romme omkring hundre celler for de unge brødrene og deres *patres professores*, foruten forelesningssaler, bibliotek, kapitelsal, refektorium, kjøkken og fremforalt en klosterkirke. Le Corbusier la tre års ettertanke ned i planene, og selve byggearbeidet ble påbegynt i 1956. For vel ett år siden kunne dominikanerne flytte inn i sitt kloster, og siden har man arbeidet videre på kirken.

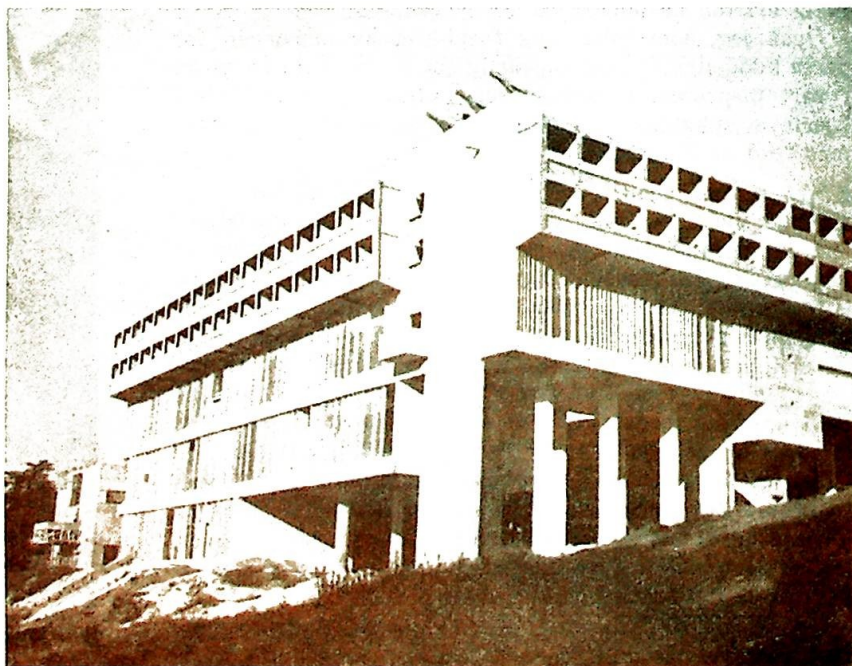
Legenden vil ha det til at den sveitsiske arkitekten Jeanneret, som verden kjenner under navnet Le Corbusier, begynte der: Ved klosteret. Europas rike arv av romanske og gotiske klostre rommer så mange skjønnere byggverk at det får oss lett til å glemme et viktig poeng: klosteret er ikke minst selve forbildet på et funksjonelt, et «funksjonalistisk» bygg. Allerede for den unge Corbusier

Allerede den berømte pilgrimskirken i Ronchamp hadde åpenbart Le Corbusiers uhornte dristighet når det gjelder den religiøse arkitektur. Klosteret i La Tourette viste nye og overraskende sider ved hans oppfatning av det sakrale bygg — så overraskende at det har vakt oppsikt verden over og forårsaket at det inntil videre er blitt så som så

„Jeg begynte med taklinjen -
så fikk klostret nå ned til
bakken som best det falt seg -“

(LE CORBUSIER)

Klostret i La Tourette.

MERKELIGSTE KLOSTER

med klosterfreden. Med en sjokkerende frihet søker han å samstemme til et harmonisk hele motsetninger som en ville holde for uforenlige: tradisjon og radikal nydanning, strengt og poesi, askese og raffinement, verdensflukt og livsfylde.

Det er et byggverk som visst få av våre samtidige mener seg istand til egentlig å «forklare» — foreløpig må det få tale for seg selv og utvide våre erfaringer når det gjelder opplevelsen av form, lys og rom. Og skal det overhodet uttrykkes i ord, må det gies en viss interessens forrang til Le Corbusiers egne. Under et besøk i La Tourette etter klosterets fullførelse talte han uformelt og springende om hva han hadde villet skape med sitt byggverk, omgitt av dets beboere. Samtalen ble tatt opp på lydbånd, og rommer noen glimt som kanskje — sammen med gode fotos — kan gi nøkkelen til tankegangen bak et ytterst uvant og spenningsfylt stykke moderne arkitektur.

LE CORBUSIER OM SITT VERK

Le Corbusier taler: «Jeg var altså kommet hit til La Tourette for første gang, som vanlig med skisseboken i lommen. Jeg tegnet inn horisontene, merket meg solretningen, «snuste» på beliggenheten. Så valgte jeg tomten — dette valg som enten er en fulltreffer eller en forbrytelse. I dette terrenget som er så urolig, så «flytende» og bakket, oppga jeg med en gang å forestille meg bygget fra grunnmuren av. Der var lite penger i foretaket, og på den måten ville det komme til å koste omtrent så meget som en romersk eller assyrisk festning. Jeg begynte tvertom med å tenke meg klosterets taklinje inn i landskapet, så fikk vi senere nå ned til bakken slik som det falt seg. Derfor er klosteret i La Tourette blitt et bygg som er ytterst fast og presist i høyden, og som litt etter litt artikulerer sin varierte organisme nedover mot den urolige bakkegrunnen og lander som best det kan. Det er

en ting som nok ikke faller i alles smak, og som er et originalt, et meget originalt trekk ved dette klosteret.

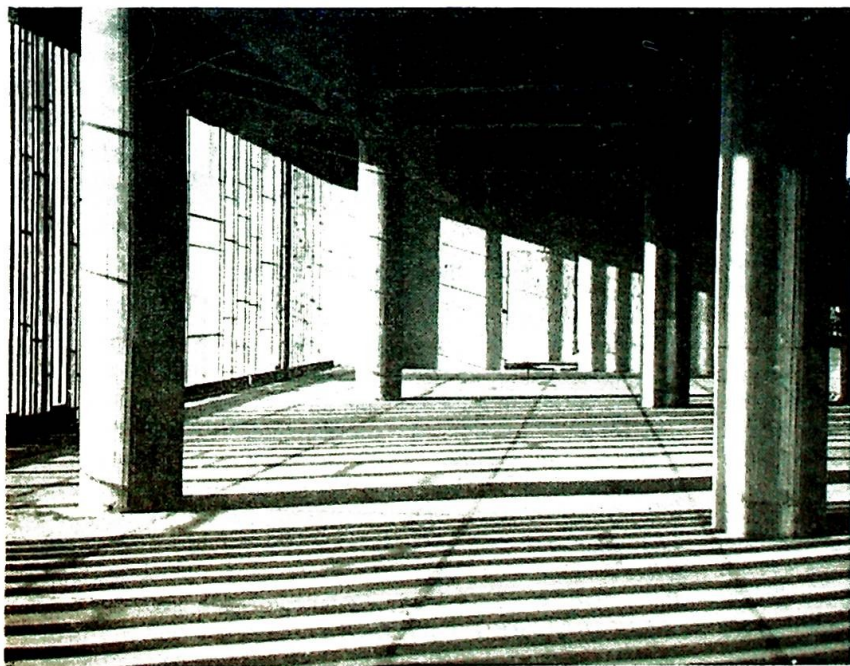
Og nå: *klostergangen*. En tid tenkte jeg meg klostergangen på taket, en praktfull klostergang åpen ut mot hele naturen. Dere har vel alle sammen vært der oppe og sett hvor vakker utsikten er. Men utsikten er vakker fordi en ikke ser den — ja, unnskyld, men vil dere snakke med meg får dere tåle paradokser! Panoramiske utsikter er i grunnen ikke så storartet som mange tror — de er tomme, uten egentlig innhold.

Nå fikk jeg altså et øyeblikk denne idé: la oss legge klostergangen der oppe. Men, sa jeg så til meg selv, legger jeg den på taket, blir det hele så «vakkert» at munkene blir adspredt på en måte som skader deres kontemplasjon og åndelige samling. For dette livet som dere lever, stiller jo et spørsmål som krever atskillig mot. Dere har et indre liv som er uhyre krevende, som forutsetter styrke. Himmelranden og skyene har skjønnhetsvirkninger som kan bli litt for lettvinde. Det får visst heller være slik at dere får gå opp på taket én og annen gang — en innrømmelse når en har gjort sin plikt.

Klostergangen skulle altså ligge inne i bygget. Og i stedet for kostbare planeringer og fyllinger, lot jeg gangen følge terrenget — dessuten lot jeg den ikke få den klassiske rektangulære eller kvadratiske form. I La Tourette danner den et kors. Hvorfor ikke?

Kirken: En viktig del av bygget! Tross vanskelige terrengforhold har vi oppnådd et kirkeskip med vakre dimensjoner som ikke uten videre var tegnet ned på papiret, men som vi har måttet prøve og kjempe og diskutere oss frem til.

Samme diskusjon når det gjaldt *lyset*. Lysets problem er alltid det samme: en glemmer at lyset i et bygg jo ikke er noe annet enn vegger som mottar lys. Det er opplyste vegger. Følelsen av lys kommer av hva øynene ser, nemlig volumer — dvs. vår fysiske erfaring av det inn-

«Måtte Kirken og dens representanter, når det gjelder kirkekunsten og kirkebygget, huse mindre mistro overfor fantasiens og sansenes krefter, som er uløselig forbundet med den katolske menneskelighet. For det er ikke bare med én enkelt side av sin utrustning, men med alle sine evner — sjel, legeme, ånd og sanser, at mennesket er løskjøpt ved Kristi blod.»

(Paul Claudel)

Le Corbusier er en lysvirkningens mester.

trykk og trykk som veggene utøver på oss, og den grad av intensitet eller mildhet som lyset gir dette inntrykk.

Akustikken: — å akustikken! Den var vanskelig å forutse, og jeg var fristet til å gripe til store polygonale vegger for å bryte lyden, unngå ekko, osv. Nå hadde vi ikke penger til noe slikt, hvilket passet meg bra — for øyet kunne det lett ha blitt for urolig og ha brutt i stykker det enkle, gjennomførte formsproget vi har brukt her. Imidlertid: akustikken her er utmerket. En kan alltid bære over med en middelmådig akustikk, ihvertfall for liturgien. Mange kirker har en så elendig akustikk at en forveksler den med liturgien selv — det skaper en dump larm av mysterios virkning som kan fascinere. Her i huset har dere en akustikk som kan gi uhyre rene virkninger. Det er ikke min skyld — i hvert fall ikke bevisst — men innrøm at jeg kanskje har en viss teft!

Opprinnelig hadde jeg tenkt kirkens murer hvitmalte, men er blitt stående ved at vi lar dem være som de er — i grå betong. På svart stengrunn står det kritthvite alteret som naturlig sentrum. Ingen distraherende bilder. Vil dere være hyggelige og vise en smule sympati for den arme djevelen som har vært deres arkitekt, så si blankt nei til alle tilbud om glassmalerier, bilder, statuer. Med dem kan dere ødelegge det hele. Det er igrunden helt overflødige ting. Det er ikke dét at arkitekturen alene er nok... Jo forresten — den er nok! Mer enn nok! Dere må ikke tro at figurative bilder av ulike slag uttrykker noe utover en arkitektur som virkelig sier hva den har å si. Der ligger hele problemet.

Alteret er altså midpunktet som samler alt — slik markerer vi tingenes rette rang og verdienes orden. Musikken har en nøkkel, en akkord. Her er det alteret som slår an tonen — det aller-helligste sted som kaster et lys over hele dette byggverkets mening. Og det er proporsjonene som formidler denne mening. Å — proporsjonene er vel et mysterium! Jeg har selv oppfunnet uttrykket *l'espace indicible* (det utsigelige rom), som er noe jeg har oppdaget etterhvert. Når et byggverk virkeliggjør sitt maximum av intensitet, av avveid proporsjon, av kvalitet i utførelsen, av fullendt virkeliggjørelse, inntreffer dette merkelige som jeg kaller *l'espace indicible*. Stedet utstråler et lys — ja, i fysisk forstand: et lys. Det er et inntrykk som ikke er avhengig av dimensjonene alene, men av en kvalitet som rører ved det fullkomne. Og her må vi tie, for det er et område der ordene ikke strekker til.» Sier mesteren.

DET BESJELEDE ROM

For dem som skal bo i Le Corbusiers kloster er der meget å hente i disse spontane og uvørne utbruddene fra en stor byggmester. Noe av det mest interessante er kanskje hans betraktninger over lyset. Lyset er jo for oss mennesker både en livsfornødenhet og et mystisk symbol, og nettopp i et kloster skal det i særlig grad imøtekomme både kroppens og sjelens behov. Med en viss frihet overfor Evangeliets ord kunne en si at mennesket lever ikke av sol alene, men av denne klarhet som utgår fra Lysenes Far. Mellom de moderne «soldyrkernes» sans for kroppens behov — rikelig representert i moderne profan-arkitektur! — og egypternes eller assyrernes subtile lys-symboler omsatt i monumenter, er der plass for kristendommens sunne sans for et liv som samstemmer ånd og legeme, og omsetter denne harmoni i liturgi likevel som i arkitektur.

Det er dette som gjør Le Corbusiers kloster i La Tourette så fengslende. Et kloster er, når alt kommer til alt, en bolig og et hjem. Om klosteret riktignok kan imponere ved sin sakrale verdighet, så er det et oppholdssted og —

nettopp i den utadvendte dominikanerordenen — en «opp-ladnings-sentral» for aksjon overfor det omliggende miljø. I forrige århundre søkte arkitektene å sikre klosterbyggets «religiøse» karakter med oftest overfladiske og tilfeldige effekter — et kors her, en efterlignet «gotisk» bue der. Under effektene var disse byggene identisk med tidens kaserner, pensjonater eller endog — fengsler.

Le Corbusier har med en stor og dristig fornyers voldsomhet gjort seg fri fra dette uegentlige og misforståtte forhold til et stort oppdrag. Han er en av vår tids betydligste kjennere når det gjelder rommets innflytelse på det menneskelige sinn, og det var denne vesentlige, ja for dem *livsnødvendige* kvalitet ved hans verk som fikk dominikanerne til å søke nettopp hans bistand. For det må visst innrømmes, at av tyve arkitekter som taler og skriver om den delikate gjensidigheten rom-sinn, er det kanskje én som behersker den i sin praktiske utførelse av arkitektoniske oppdrag. Ved å bygge et kloster har Le Corbusier — det vet han selv — lagt dette sitt geni inn under den hårdeste prøve og dom som kan tenkes. Klosterlivet er fjernt fra arkitektens moter og sensasjoner, munkene bruker dette bygget i en funksjon som har gitt sjel til noen av Europas største og skjønneste bygninger og som er nådeløs og fryktinggydende i sitt krav til sjelelig kvalitet.

Over hodet på forfalne og døde konvensjoner har Le Corbusier grepet tilbake til klostertankens åndelige kilde og der hentet inspirasjonen til en dekkende form i vår tids språk. I dette merkelig varierte bygget, mangeartet og overraskende som en levende organisme, er det fremfor alt lyset som sikrer den åndelige enhet. Og her er han mester, her er intet overgitt til tilfeldighetene. De vidt forskjellige sider ved dominikanernes liv, fra studiet av Thomas Aquinas' krystallklare filosofi og teologi til den barnlig middelalderlige og ridderlige poesi i prosjonen efter aftensangen, har Le Corbusier med sikker hånd kledd i det riktige lys — alltid sobert, men over et utrolig bredt register. Slik blir denne eiendommelige «bomaskin» — med dens rare knopper og lyskupler, dens bunker-lignende gallerier og lunefullt dissymetriske vindusåpninger og fasader — en enhet. Båndet som binder dens deler sammen er ganske visst i sitt høyeste uttrykk usynlig og av rent åndelig natur. Men klosterets beboere kjenner det. De har i ett og et halvt årtusen hatt slikt å gjøre.

25 ÅRS PRESTEJUBILEUM

Sognepresten ved St. Olavs Kirke i Oslo, pastor F. J. Fischedick kan den 6. januar feire 25 års dagen for sin prestevielse.

INTERESSANT I NRK.

Pastor Sigurd Lunde, den energiske og allsidige leder av Kringkastingens religiøse programmer, har nylig vært i India, som deltager i Kirkenes Verdensråds møte i New Delhi. På veien stanset han i Rom, og som god reporter lot han mikrofonen registrere også der.

Noe av hans «fangst» får norske lyttere høre i to programmer som vi finner særlig grunn til å gjøre nettopp «St. Olav»s lesere oppmerksomme på. Torsdag 11. januar kl. 18 sendes «ER VI KJETTERE ELLER KRISTNE?» En samtale med kardinal Augustin Bea. Og mandag 5. februar kl. 20.50 sendes «SLIK BLE JEG KATOLIKK». En samtale i Vatikanparken med stud.theol. Erik W. Strøm.

AV
KIRKENS
LIV:

Det rette skriftemål

AV
PATER ALBERT RAULIN

Vi har tidligere hatt anledning til å anbefale de utmerkede danske brosjyrer som Pauluskredsen utgir under den felles tittel Ånd og Liv. Hele serien er verdifull og betyr en nyttig tilvekst til våre ellers sparsomme katolske publikasjoner.

Det sistl.omne hefte (nr. 11: Skriftespejl) fortjener imidlertid en særlig oppmerksomhet. Hvem av oss har ikke savnet en god veiledning til samvittighetsransakelsen for skriftemålet? Her finner vi den. Derfor horer dette hefte hjemme i enhver katolikk's bokhylle ved siden av bønneboken.

HVORFOR ET SKRIFTESPEIL?

Forordet svarer: «Herren kaller de botferdige kristne til seg gjennom den oppriktige anger han selv har vakt i deres hjerte, for i botens sakrament å utslette deres synder og fornye den nåde i dem som gjør dem til Guds barn.» Klarere kan man vanskelig formulere meningen med skriftemålet. Vi leser videre: «En oppriktig anger er ikke bare en svak fornemmelse av at vi i all alminnelighet befinder oss i en syndig tilstand, men en klar og nøktern erkjennelse som får oss til å se oss selv og de synder som vi vitterlig har begått, i Guds lys. Vi har syndet konkret, og derved har vi på forskjellig vis krenket Guds kjærlighet. Det må vi erkjenne, og når vi har erkjent det, skal vi ærlig ydmyke oss og bekjenne det i full tillit og i fullstendig overgivelse til Guds barmhjertighet, som kommer oss i møte i det sakrament han har betrodd sin kirke.»

HVORFOR ET NYTT SKRIFTESPEIL?

Ja, hvorfor? Man skulle tro det var den katolske kirkes styrke å bekjenne seg til uforanderlige moralske prinsipper og ikke rette seg etter forskjellige tiders omskiftelige oppfatninger. Er det kanskje ikke kirken erfaring at mennesket alltid er likt seg selv og at ingenting er så ensformig som synden i menneskehetens historie?

Alt dette er sant. Allikevel trenger de gamle skriftespeil med passende mellomrom å bli fornyet. Enhver tid gjør sine verdifulle erfaringer og vår egen tid har, selv på det religiøse område, fått øye på etiske verdier som bare en forstokket konservatisme kan tillate seg å ignorere.

For det første vil man idag, uten dermed å tvile på at der eksisterer en moralsk naturlov, legge større vekt enn tidligere på den spesifikke kristne belysning i vår nedarvede etikk. En systematisk oversikt over moralske regler ut fra en betraktning av menneskenaturen tilfredsstillende oss ikke lenger. Vi går til evangeliet for å høre hva Jesus sier om den livsførsel som han kaller sine disipler til. Vi vet selvsagt at de to synspunkter ikke strider mot hverandre. Tvertom: Moralloven er alltid et uttrykk for Skaperens vilje, enten den gir seg til kjenne gjennom den menneskelige natur eller gjennom den kristne åpenbaring. Men tonen er likesom en annen. Vår oppgave er derfor å fornye vår samvittighetsransakelse ved å se oss selv bevisst og konsekvent i evangeliets og Det nye testaments lys, uten derfor å vrake all den lærdom som moralteologien har samlet i hundreder av år.

Fornyselsen trenges også på et annet område. Den kristne moral har ofte fortonet seg som en rekke påbud eller forbud — helst forbud. Man har glemt at den er et liv. Det er ikke ved å gjøre listen over alle de tenkelige *Du skal ikke* stadig lenger, at man kommer Guds rike nærmere. Man må stille budene inn i deres sammenheng, som et uttrykk for et liv i Gud og i Kristus. Skriftespeilene har ofte hatt en sørgelig tilbøyelighet til å oppsummere hele moralen i en rekke åndsfattige paragrafer. En reaksjon er her på sin plass.

Det siste punkt hvor de gamle skriftespeilene avgjort trenger en fornyelse, er den sosiale samvittighet. Selvsagt regnet de med menneskets plikter overfor sin neste, men selv disse plikter ble betraktet i individualistisk perspektiv, som et ledd i ens egen streben etter den kristne fullkommenhet. Dette perspektiv er for snevert. Dessuten har vesentlige endringer i samfunnsstrukturen ført med seg en utvikling av selve den sosiale bevissthet. De gamle skriftespeil gjenspeiler ofte en patriarkalsk oppfatning av forholdet mellom samfunnsgruppene og det er på tide at samvittighetsransakelsen blir ført å jour på dette punkt.

Denne tredobbelte reaksjon har satt sitt preg på det siste nummer av Ånd og Liv.

STREIFTOG GJENNOM DET NYE SKRIFTESPEIL

Hvert avsnitt blir innledet med noen ord fra Skriften. Denne tilføyelse kan se uvesentlig ut. I virkeligheten markerer den at vi som kristne ransaker vår samvittighet i lys av Evangeliet. En ting er å stå overfor en blott og bar oppramsing av alle mulige synder mot det sjette bud, en helt annen ting samtidig å bli konfrontert med Apostelens ord: «Vet dere ikke at deres legeme er et tempel for den hellige Ånd som er i dere og som dere har fra Gud, og at dere ikke tilhører dere selv? Dere er jo kjøpt og prisen er betalt; ær derfor Gud i deres legeme!» (1. Kor. 6, 19—20.)

Budene blir videre satt inn i en vital sammenheng, for eksempel kirkens bud om årlig skriftemål og kommunion: «Har jeg forsømt å ta imot Guds nådegaver i kirkens sakramenter? Har jeg unnlatt å motta kommunionen i påsketiden? Har jeg i et helt år unnlatt å motta botens sakrament? Har jeg tenkt over at jeg også kunne motta disse sakramenter oftere? Regelmessig? Hva forhindrer meg i oftere å svare på Kristi og min himmelske Faders innbydelse?» Eksempler kunne siteres for hvert bud.

Sist og ikke minst utmerker dette skriftespeil seg ved at det tillegger det sosiale ansvar stor betydning. Og her viker det ikke for meget konkrete og inntrengende spørsmål: «Har jeg bidradd til å skape bolignød eller ikke

OMKRING EN FRISKOLE

FORELDRE RÅDET SIER FRA

Friskolen og kampen for dens rettigheter i et demokratisk samfunn har vært et stadig tilbakevendende tema i «St. Olav» — av gode grunner. Ikke bare fordi Kirken, her i Norge som ellers i verden, står vakt om den foreldrenes rett til å bestemme arten av barnas oppdragelse som også FN's erklæring om menneskerettighetene uttrykkelig fastslår. Men fordi friskolen — i en videre kulturell sammenheng enn våre katolske skoler — i virkeligheten er noe av en prøvesten for demokratiet: Er individet til for samfunnet, eller er det tvert om samfunnets og Statens oppgave å fremme den frie utfoldelse av enkeltmenneskets verdier?

Den 30. november ifjor arrangerte St. Sunniva-skolens nye, energiske foreldreråd en vellykket infor-

masjonsaften i skolens lokaler, der representanter for Oslo-pressen fikk en grei orientering og en givende omvisning. I en tid da friskolesaken, i et av de strammest skoledirigerte land i Vesten, så smått begynner å vinne forståelse, var det en nyttig påminnelse om verdier som ikke bare foreldrene, men også samfunnet gjør vel i å ta vare på. I det følgende bringer vi noen opplysninger som med saklighet og overbevisning ble fremlagt av formannen i St. Sunniva-skolens foreldreråd, disponent Odd Barra.

St. Sunniva skole er både en fri-skole og en dissenter-skole. Den eies og drives av St. Joseph-søstrenes kongregasjon, som juridisk står uavhengig av andre instanser. Skolen mottar ingen økonomisk støtte fra de katolske menigheter i Oslo. Skolevirksomheten ble startet i 1865, og St. Joseph-søstrenes intensjon har i alle år vært å drive en fullverdig elementær opplæring av barn med særlig vekt på personlighetsdannelse etter de kristne idealer.

Skolen har nå 295 elever hvorav 146 katolske og 149 ikke-katolske: 248 (115 + 133) fra Oslo kommune. 37 (25 + 12) fra Bærum kommune.

Skolen er godkjent som fullverdig skole av Oslo skolestyre.

Den har 13 klasserom, 1 gymnastikksal, 1 sløydosal, 1 håndarbeidsal, 1 fysikksal, 1 sangrom og 1 skolekjøkken.

Skolen har etter søknad fått følgende tilskudd til driften fra kommunene:

Oslo:

Skoleåret 57/58 kr. 50 000.—. 58/59 kr. 50 000.—. 59/60 50 000.—. 2. halvår 1960 og året 1961 ikke mot-

gjort noe for å avhjelpe den, hvis jeg kunne, ikke villet utleie eller utlåne ledige værelser? ... Har jeg talt mot velferdsstaten og samtidig selv skrevet at den skulle yte mer enn den gjør? ... Har jeg klaget over skatten, mens jeg samtidig har gledet meg over de sosiale fordeler som blir betalt med den? ... Har jeg klaget over våre økonomiske kår og glemt å tenke på at størstedelen av jordens befolkning lever i sult og elendighet?»

I tillegg til disse bemerkninger kunne man være fristet til å understreke ett eller annet spørsmål som røper sunn menneskekunnskap. La oss bare sitere ett slikt spørsmål fordi det har almen interesse: «Har jeg, etter at jeg hadde vært til skrifte, begått den indiskresjon å snakke om mitt skriftemål, uten at det var nødvendig, eller å fortelle andre hva presten har sagt til meg, eller hvilken bot han påla meg?» Det er nemlig så, at presten alene har *taushetsplikt*, men *diskresjonen* forplikter alle.

Noen avsnitt gjelder bestemte grupper: unge, eldre, foreldre, ektefeller. Av en eller annen merkelig grunn har lærerne også fått sin samvittighet gransket i et spesielt avsnitt: Folk av andre yrker vil kunne betrakte dette avsnitt som et eksempel og en veiledning.

Slik som det foreligger, fyller dette skriftespeilet 40 sider. Det er selvsagt ikke meningen at enhver som går

til skrifte, hver gang skal gjennomgå det. Brosjyrens første mål er å hjelpe til å fornye vår vanlige samvittighetsransakelse: Og *det* skal ikke bare gjøres én gang. Derfor skal man ofte komme tilbake til dette utførlige skriftespeilet, selv om man ikke har det med til kirken hver gang man skrifter.

Å KJENNE SEG SELV

Skriftespeil heter det. Det betyr selvsagt at enhver av oss takket være det skal lære å kjenne seg selv. Men det betyr også, hvis spørreskjemaet er riktig laget, at idealbildet av et kristent menneske i dagens situasjon tegner seg som i et speil. Derfor kan også skriftespeilet brukes som lesning eller betraktning: det hjelper oss til bedre å forstå Guds vilje med oss mennesker.

La oss håpe at mange vil dra nytte av dette fornyede skriftespeil. Da vil mange også innse at det til syvende og sist ikke er så vanskelig å skrifte som de tror, når de ikke fra barnsben av er blitt vant til det. Mange vil især bli hjulpet «til frigjørelse og til å åpne seg for Åndens og kjærlighetens uopphørlige tilskyndelser i deres indre» (fra forordet).

tatt ennå, men antagelig 25 000.— og 50 000.—.

Bærum:

Kr. 9 870.— for 60/61. Tilskuddet fra Bærum kommune er basert på kr. 420.— pr. katolsk barn og kr. 70.— (skolemateriell) pr. ikke-katolsk barn pr. år.

DISSENTERSKOLE OG FRISKOLE

Oslo kommunes tilskudd er gitt på basis av de *katolske* barna. (Utregnet ca. 420.— pr. barn i inneværende skoleår.) Begge kommuner har således basert tilskuddene på *dissenterskoleprinsippet*, dvs. de har delvis villet dekke de økonomiske konsekvenser det har for dissenterne å ha barn i egen skole. De innser m. a. o. at den *kommunale folkeskole* på grunn av paragraf 15, pkt. 3 i folkeskoleloven av 10. april 1959 er å betrakte som en *luthersk konfesjonsskole*. Når foreldre som er dissenterer betaler full skolekatt, men sender sine barn til en dissenterskole, må de altså i medhold av religionsfriheten få dekket driften av sine skoler fra kommunekassene. Man regner med at hvert barn i folkeskolen koster kommunen over kr. 1 000.— pr. barn pr. år. Det faller således kommunen adskillig rimeligere å betale bare ca. kr. 420.— pr. barn.

St. Sunniva er imidlertid *mer* enn en dissenterskole, idet mer enn halvparten av barna er ikke-katolske. *Fri-skoleprinsippet* er imidlertid *ikke* anerkjent, dvs. kommunene har nektet å ta de økonomiske konsekvenser av en godkjennelse av et slikt prinsipp. Dessverre har *flertallet* i Oslo skolestyre — 19 mot 16 stemmer — frarådet skolerådsmannens innstilling av 9. februar 1961. Denne innstilling gikk ut på en godkjennelse av fri-skoleprinsippet. St. Sunniva ville dermed blitt stillet likt med f. eks. Kristelig Gymnasium, hvor kommu-

nen dekker en del av skolens underskudd, som tilsvarende antall elever fra Oslo kommune i forhold til det samlede elevantal.

EN MENNESKERETTIGHET

FN's menneskerettighetserklæring fastslår i art. 26, pkt. 3 foreldrenes fortrinnsrett til å velge art av undervisning for sine barn. Europarådets konvensjon om menneskerettighetene, som Norge har ratifisert, har i en tilleggsprotokoll en lignende formulering. Det er ikke i samsvar med premissene for disse erklæringer at foreldrene må betale ekstra for en slik rettighet. I art. 26, pkt. 1, heter det at undervisningen skal være fri (gratis) på de grunnleggende stadier.

Andre land har tatt konsekvensene av dette. Danmark har f. eks. 213 friskoler på folkeskolestadiet, og staten yter opptil 80 prosent dekning av driftsutgiftene. Sverige har 15 registrerte friskoler på folkeskolestadiet som alle får statstilskudd.

I Norge er det meget få friskoler, og de som er, kjemper hårdt for tilværelsen. I Oslo finnes det 2 på folkeskolestadiet, Steinerskolen og St. Sunniva skole, samt 2 dissenterskoler, Adventistenes og Det evangelisk lutherske kirkesamfunns skoler. Ingen av disse får noe tilskudd fra stat eller kommuner på grunnlag av idéen om friskolens leverett og eksistensberettigelse.

I andre land regnes friskolene som et meget verdifullt tilskudd til skolevesenet, som et nødvendig korrektiv til stat og kommuners undervisningsvesen. Den danske undervisningsminister *Jørgen Jørgensen* har således uttalt:

«Jeg regner friskolene for å være et meget viktig incitament i vårt pedagogiske miljø. De har i over hundre år virket som små planteskoler for pedagogiske idéer og initiativer, og hva de har betydd for den offentlige skole kan vanskelig overvurderes.»

Rektor *Marit Berge* skriver i sin bok «Norsk Skolepolitikk» bl. a.: «På bakgrunn av de opplysninger som er gitt foran om privatskolenes stilling i våre naboland, virker norske myndigheters holdning rigorøs til det ekstreme.»

Det påstås at nordmenn er individualister. Det forteller i hvert fall vårt skolevesen meget lite om. Særlig på folkeskoletrinnet, som når absolutt alle barn, burde det være mulig, med statlig og kommunal støtte, å åpne adgang til forsøk med andre former for skole, opplæring, klasseorganisasjon og læremidler.

Det er bare spørsmål om det allerede er for sent, tradisjonen med privatskoler og friere stående skoler er brutt hos oss. Det må bli interesserte foreldre, hjulpet av lærere som forstår mulighetene og betydningen av større frihet, som må ta kampen opp.»

Det foreldreråd som nå er dannet ved St. Sunniva skole vil bl. a. arbeide for en ny vurdering av friskolens stilling her i landet. Samtidig representerer rådet en sikkerhet for at skolen ledes i samsvar med foreldrenes ønsker. Rådet består av både katolske og ikke-katolske medlemmer. Når det gjelder St. Sunniva skole, har St. Joseph-søstrene alene båret «dagens hete og byrde», — men det er grenser for hvor meget de makter. I de snart 100 år de har virket her i landet, har de tilført det norske samfunn betydelige verdier gjennom sin sykehusdrift og sine skoler.

Foreldrerådet mener at tiden er inne til at samfunnet begynner å verdsette deres innsats.

BLIKK på TIDEN

DOBBELTMORAL?

■ Det er ikke videre velsett å legge ett moralsk krav på andre og et annet — og lettere — på seg selv. Det er heller ikke på tide å påvise slike utslag av bevisst eller ubevisst dobbeltmoral. Altså får vi først ta alle mulige forholdsregler, ved enda en gang å fastslå hva leserne av denne spalten visst forlengst har oppdaget: At vi *ubetinget* er motstandere av dødsstraff og *ubetinget* forkaster rase-diskriminering. Dermed er veien klar til å gjøre våre lesere oppmerksom på et lite trekk ved den ustadige og lunefulle folkemening, som kanskje ellers passerer ubemerket:

De selvsamme aviser som orkestrerte protestene og avsky-erklæringene mot dødsdommen over den amerikanske forbryteren Caryl Chessman for et par år siden, blunker ikke engang med øynene over Adolf Eichmann's dødsdom. Og de selvsamme aviser som fnyser over de hvite negerhaternes argumenter når det gjelder USA, synes visst ikke det er så rart at bra Oslo-borgere i disse dager reiser det store rama-skrik over å få sigøynere til naboer.

Vårt samfunn er spart for meget — det gjør det farlig lett for oss nordmenn å opptre som en slags selvbestaltede moralpredikanter overfor andre folk. En og annen gang viser det seg jo nemlig at vår helgenlorie ikke tåler *allfor* store påkjenninger — også vi har fått vår kvote av arvesynden!

HØVDINGEN

■ Men når dette er sagt, må det også være tillatt å bringe en blomst ned på Drammensveien til Det Norske Stortings Nobelkomité. At Albert Luthuli fikk fredsprisen var en edel og meningsfylt gestus, midt i et mørke som bare synes å senke seg dypere over den internasjonale politikk. Luthuli's stemme er en fredens, menneskeverdets og fornuftens stemme midt i en vanviddets og hatets verden. I det overopphetedde Sør-Afrika, der han mer eller mindre holdes under husarrest av myndighetene, er Albert Luthuli trådt frem som ikke bare en verdig og fin representant for sin rase, men som et menneske av fredens sinnelag og dimensjoner. Direktør Gunnar Jahn som overrakte prisen, ga det et fint og tiltalende uttrykk i sin tale i Universitetets Aula:

«Luthuli har tatt bestemt avstand fra å bruke vold, og innen kongressen måtte han kjempe med motstand både fra eldre som holdt på den mer passive linje og de yngre som har sett det som sitt mål å gjøre Syd-Afrika til en helt ikke-hvit stat.

Man kan spørre seg selv: skal det bli den ikke-hvite rase i Syd-Afrika, som gjennom sin lidelse, sin nedverdiggelse og sitt tålmod, kommer til å vise andre folk at menneskeretten kan vinnes uten vold, en vei vi europeere nok bekjenner oss til både intellektuelt og emosjonelt, men som vi gang på gang har forsyndet oss mot?

Skjer det at den ikke-hvite befolkning i Syd-Afrika kommer til å reise seg av sin fornedrelse uten at det anvendes terror

og vold, vil dette først og fremst være Luthulis verk, denne ranke, uredde fører som i kraft av sin høyt etiske personlighet har evnet å samle sitt folk om denne linje, han som gjennom hele sin modne alder har satset alt og tålt alt uten å bli bitter og uten at det har ledet til at hat og aggresjon har inntatt nestekjærlighetens plass i hans sinn.

Men skulle likevel den dag komme at den ikke-hvite rases frihetskamp i Syd-Afrika kommer til å drukne i blod, da lyder ikke lenger Luthulis stemme. Men minnes ham da, og glem det aldri — hans vei var urokkelig og klar. Han ville det ikke slik.»

Også Luthuli selv fant anslag i sin tale som kom fra hjertet og måtte overbevise:

«Å forbli «nøytral» i en situasjon hvor landets lover faktisk kritiserte Gud for å ha skapt farvede mennesker, var noe jeg simpelthen ikke kunne, som kristent menneske. For et paradoks og for en ære, at en belønning for å ha kjempet for freden og brorskapet i verden blir tildelt en borger av et land hvor menneskets brorskap er en uløvlige påstand!

Dette er Afrikas tidsalder. Ennå mens det slikker sårene etter gammel urett, burde det ikke vise den sjelsstorhet å avstå fra hevn? Om dets fremrakte hånd blir avvist og dets bønn om rettferd og hederlig behandling bare møter forakt, bør det ikke allikevel søke å vende fiendskapet til vennskap?»

NYTTIG SAKS

■ Fra tid til annen kommer filmsensuren på tapetet i den offentlige debatt. Det er naturlig og det er nyttig — naturlig fordi folks oppfatning av hva som er «skadelig» nødvendigvis varierer ikke så lite, nyttig fordi en sensurordning alltid er noe så risikabelt, at den *skal* finne sted under et kritisk og vaktomt øye, i et demokratisk samfunn.

I en reportasje før jul stiller «Verdens Gang» (7. desember) spørsmålet om den bør finne sted overhodet. I et intervju overbeviser riktignok sjefen for Statens Filmkontroll, Bernt A. Nissen, om betimeligheten i den gjerning han utøver — forøvrig etter retningslinjer som vel de fleste — også kristne — har grunn til å finne sunne, selvom strenghetsgraden nok kan diskuteres. Nissen tar hardt på sadisme og utstudert vold — noe mildere på sex.

Men i en kommentar skriver signaturen E.E. blant annet:

«Det er ikke Nissens skyld at han må klippe hull i de filmene vi skal se. Han følger normer for sitt virke. Men det spørsmålet om ikke de reglene han må følge smaker for mye av barnepike, av unødig offentlig omsorg for selvstendig tenkende mennesker, — av inngripen i den enkeltes frihet.

De sier at det skal være til beskyttelse for filmpublikum. Men er det sikkert filmpublikum vil beskyttes på den måten? Er det sikkert filmpublikum vil la andre mennesker bestemme for seg hva den enkelte vil tåle? (...)

De snakker om å heve alderen for adgang til kino fra 12 til 14 år og fra 16 til 18 år i de to kategorier: «Tillatt for ungdom» og «Kun voksne». Men hvorfor det? Slik vårt samfunn har utviklet seg de siste 20 årene, slik ungdommen modnes tidligere i dag enn før, kan det da ikke være noen grunn til å gå utviklingen imot og løse barnepike for ungdom som forlengst både fysisk og sjelig er over barnestadiet?»

Det ånder ikke nettopp av sosialt ansvar. Og hva nettopp ungdommen angår, vil visst få underskrive hans inntrykk av modenheten. Problemet synes å være det motsatte: En livsform og et kulturmønster som *forlenger* det infantile, langt inn i ekteskaps- og ansvars-alderen.

FESTFORESTILLING

■ Under titelen «Festforestilling?» («Morgenbladet» 8. desember) skriver journalist Åge Rønning at han er for Norges tilslutning til Fellesmarkedet. Men mon alle de som nikker billigende egentlig deler hans premisser? Noen av dem føler vel den nøkterne snerten i hans påvisning av, at som mirakelkur til enda høyere levestandard for oss selv, og bare det, er hele foretagedet igrunnen nok så nifst:

Gunnar Jahn - de rette ord.

«Vi kommer til å bli velstående i Fellesmarkedet, sier folk. Jeg skvette. av en eller annen grunn litt når jeg hører denne argumenteringen.

Det er akkurat som om vi oppfatter Fellesmarkedet som en festforestilling. Men er det ikke noe mer? Er ikke dette nye fellesskapet i vest også en stor utfordring? En prøve? (...) Det er hyggelig at folk koser seg. Men hvor mange av det sikkert store flertall som ønsker denne velstandsøkningen vil innrømme på stående fot at den forplikter?

I en verden hvor halvparten av menneskeheten direkte sulter, hvor slagordet om frihet fra nød aldri ble annet enn et slagord, hva vil denne velstandsøkning i vest komme til å bety?

Fri og bevare meg for at vi skal ønskedrømme oss dithen at vi tror Fellesmarkedet kan bli en festning. Med så tykke murer at vi ikke hører gråten og larmen utenfor.

Bare hvis vi tenker i store linjer, vil det europeiske fellesskap bli virkelig.

Bare hvis vi er forberedt på å gi fra oss store deler av denne nye velstandsøkning for å lindre nøden utenfor festningen, vil det nye europeiske mennesket kunne bli annet enn en overrumplet, overmatt skikkelse.

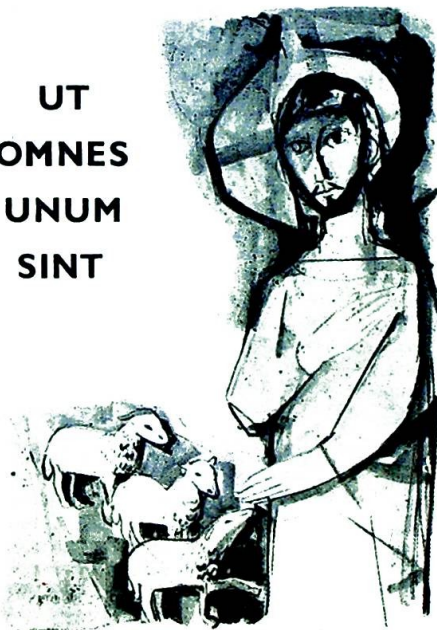
Er vi rede til, midt i den farvesprakende overflod vi kanskje går inn i, å gjøre slike offer?

Det ville være en seier for det europeiske menneske det, hvis det valgte, midt i overfloden, et nøysomt, enkelt liv og gjorde Vest-Europa til et fredens arsenal.

Gud hjelpe oss hvis vi ikke er rede.»

Frater Candidus.

UT
OMNES
UNUM
SINT

DEN INTERNASJONALE BØNNEUKE

for kristen enhet skal også i år (18.—25. januar) minne om at alle dømte kristne er kalt til å samles i én Kirke. Protestanter og katolikker, ortodokse og anglikanske kristne over hele verden, som føler smerten ved splittelsen og vil arbeide for enheten i lydighet mot Jesu Kristi vilje: «At de alle må være ett —», vil da på en særlig måte samles i bønn — mange steder endog i hverandres kirkehus.

Der er foreslått disse momenter for eftertanke og bønn:

- 18. januar: Gjenforeningen av alle kristne.
- 19. januar: Smerten over de kristnes splittelse.
- 20. januar: De romersk-katolske kristnes helliggjørelse.
- 21. januar: De gresk-ortodokse kristnes helliggjørelse.
- 22. januar: De anglikanske kristnes helliggjørelse.
- 23. januar: De protestantiske kristnes helliggjørelse.
- 24. januar: Misjonskirkenes helliggjørelse.
- 25. januar: Hele menneskehetens enhet i Kristi kjærlighet og sannhet.

over til.

- det tennes ikke maken !

NORDENS DOMINIKANERE SAMLES

I dagene 2. til 7. januar er 22 av de dominikanere som virker i de fire nordiske land samlet til et arbeidsmøte i St. Dominikus Kloster i Oslo, under ledelse av provinsialen for den nord-franske provins, pater J. Kopf og provinsialvikaren for Norden pater V. Grégoire. I programmet inngår en forelesningsserie av den kjente franske teologen pater M. D. Chenu om prestegjerningens teologi og vår tids oppgaver, og drøftelser av apostolatets ulike sider og metoder i våre land.

KATOLSK
ORIENTERING

Deltagerne i Dominikanernes kurs i katolsk troslære (Katolsk Orientering) minnes om at forelesningene gjenopptas henholdsvis onsdag den 10. januar kl. 18 og fredag den 12. januar kl. 20, da pater Erik Gunnes taler om «Skrift og tradisjon».

ST. HALLVARDS-GUTTENE

Øistein Vogt (cf. «St. Olav» nr. 18 ifjor) ber oss formidle hans takk til dem som har hjulpet ham med bidrag til stiftelsen av et katolsk guttekor. Koret ventes grunnlagt i september.

De samme krefter ligger også i oss. Vi har fått dem ved dåpens og særlig ved fermingens sakrament. Vi nærer og styrker dem ved alterets sakrament. Hvorfor skulle vi da ikke, liksom apostlene, de første kristne og martyrer, kunne bruke disse krefter til å la Kristi lys skinne for våre medmennesker? Når hverken fengsler eller katakomber, ild eller sverd, kunne ta fra dem deres kristne glød og optimisme, hvorledes kan da vi tape motet eller svikte ved den minste motgang vi får?

Dessverre er det så altfor mange kristne som lever ut fra en praktisk materialisme og synes å ha bare ett mål: å ha det godt her på jorden og leve så å si for dagen eller vente seg alle goder alene fra de tekniske fremskritt og samfunnets organiserte sammenslutninger.

Men vi må huske at vi kristne er til for å kristne verden, det vil si: skape en verden som bærer Kristi åsyn. Verden vil aldri tilhøre dem som nøyer seg med å være passive tilskuere eller dem som står likegyldige overfor Kirkens misjon og verdensbegivenhetene. Verden hører dem til, og blir fornyet av dem, som ut fra et kristent standpunkt av tro og håp og kjærlighet viser glødende iver og levende innsats, hver på sitt område og i den særlige stilling hun eller han innehar: som husmor eller familiefar, som ordenssøster eller ugift, som lærer eller student, som arbeidstaker eller arbeidsgiver.

Gud har gitt oss alle en særlig misjon her i livet, en misjon som er vår og ikke noen annens. Vi må ikke undervurdere denne misjonen. I Guds plan er den minste like så viktig som den høyeste og like så uunnværlig for verdens fornyelse i Kristi ånd. Ingen har lov til å si: «Jeg teller ikke». Det har ingen ting å bety hvor ubetydelig vår innsats enn kan synes å være i verdens øyne. Den er overmåte viktig og nødvendig i Guds plan. Og det er dét alt henter sin mening fra. Skulle det ikke fylle oss med glede og ansvarsbevissthet å vite at vi ved vår tilsynelatende lille innsats er med på å fornye verden, skape en bedre verden i Kristus? «La deres lys skinne for menneskene så de kan se deres gode gjerninger og prise deres Far som er i himmelen.»

Se, høytelskede i Herren, det er slike beslutninger vi må ta ved begynnelsen av det nye året. Og vi må utføre dem i den overbevisning, at vi slik oppfyller en stor oppgave i livet, den oppgave som nettopp er vår etter Guds plan. I dette året 1962 må vi særlig ha for øye det som ligger vår hellige far, Paven, så meget på hjertet: det kommende kirkemøtes heldige forløp og utgang, til Kirkens og verdens fornyelse. For hver måned i dette år har han gitt oss en særlig bønneintensjon nettopp i denne mening. Be og arbeid da i denne mening, vær med på å gjøre kirkemøtet vellykket.

La oss altså gå med kristen optimisme og hellig beslutningshet inn i det nye år. Da vil det bli et godt år for oss alle.

3 ROMAFERDER FRA KØBENHAVN

Rom — Assisi — (Ravenna).

30/4—19/5	Ravenna—Rom—Assisi	20	dage	d.kr.	1000.—
29/6—21/7	Ravenna—Rom—Assisi	23	»	»	1100.—
1/10—19/10	Rom—Assisi	19	»	»	900.—

Programmer og opplysninger fra revisor Schwartz, Ø. Farimagsgade 18, København Ø, eller fra lederen, pastor d'Auchamp, Aakirkeby, Danmark.

I bortimot 2000 år har jomfru Maria vært et emne som billedkunstnere med forkjærlighet har grepet til når de vil gi uttrykk for sine reneste og dypeste følelser. Utallige er de malerier som fremstiller en av de sentrale begivenheter i Marias liv, og undersøker man dem, viser det seg ofte at kunstnerne på enkelt og selvfølgelig vis går inn i Kirkens folkelige og teologiske meditasjoner over Jomfruen eller over Moren fremfor alle mødre, den barmhjertige forbederske, den med-lidende ved korset, den benådede utenfor arvesynden, den kronede dronning ... Ja, man kan endog si at kunstnerne har en spesiell mulighet for å gjøre nettopp dette emne levende og begripenlig. I november måned holdt bokkunstneren Ørnulf Ranheimsæter et foredrag med lysbilder i Universitetets aula om den hellige jomfru i kunsten. Det var på en av Studentersamfundets kulturaftener, og foredraget vakte stor oppmerksomhet. Det er jo nettopp jomfru Marias stilling i den katolske tro som faller vanskeligst å forstå for mange nordmenn, men her var tingene fremlagt på en slik måte at ingen følte seg forvirret eller satt utenfor. Pressen var meget positiv i sin dom.

For at flere skal få anledning til å høre dette foredraget vil det bli gjentatt tirsdag den 16. januar — denne gang i gymnastikk salen på St. Sunniva skole, Akersveien 4. (Se bekjentgjørelse annet steds i dette nr.) Vi vil gjerne igjen gi det vår beste anbefaling.

UTLANDET

KIRKEN I POLEN

Den katolske kirke i Polen står i en atskillig friere og mer uavhengig stilling enn kirken ellers i østblokk-landene. Det har sin årsak i den unntagelsesstilling som Polen i det hele tatt inntar i den Moskva-dominerte verden. Men det skyldes også den dyktige leder den polske kirke har i erkebiskop, kardinal Wysziński. I desember fikk han på ny anledning til å legge sin uforferdede holdning for dagen.

Den 23. november trengte sivilkledd politifolk anført av statsadvokaten inn i dominikanerklostret i Poznan, hvor det nettopp ble holdt et seminar over emnet «katolikken i atomalderen». Tross patrenes protester hevdet politiet at det dreide seg om en «hemmelig sammenkomst», avbrøt møtet og arresterte en rekke studenter. Samtidig ble det holdt husundersøkelse i

klostret og bl. a. beslaglagt en skrivemaskin. De fleste av studentene ble imidlertid sluppet fri.

Søndag før jul lot kardinal Wysinski lese opp et hyrdebrev i alle kirker i Poznan. Her protesterte han heftig mot dette politiinngrepet. Det ble også lest opp et brev fra kardinalen til studentene, der han roste deres faste og verdige holdning. Men samtidig er det også blitt kjent at kardinalen har oversendt til riksdagens president en anmodning om at det blir nedsatt en parlamentarisk

undersøkelseskommissjon til å ta opp dette og lignende tilfelle, som kardinalen påpeker er i strid med den polske forfatning; han vil overhodet ha en avgjørelse av hvorvidt den polske regjeringens kirkepolitikk kan sies å være i pakt med De Forente Nasjoners menneskerettserklæring.

Geistligheten i Poznan har likeledes protestert hos byens borgermester og forlanger at de skyldige politifolkene blir straffet, slik den offentlige opinion i byen krever det.

PAVENS JULEBUDSKAP

Pavens julebudskap 1961 gjaldt «Kristi fred, uttrykt i godhet» — et tema som viderefører og utvider hva Johannes XXIII har hatt på hjertet de tre tidligere julehøytider, da han som den katolske kirkes hyrde og øverste leder har talt til menneskeheten. Paven kunngjorde sitt julebudskap over Vatikan-radioen og tallrike tilsluttede radio-nett den 21. desember kl. 20, under en mottagelse i Vatikanets Clementin-sal.

Innledningsvis minnet Johannes XXIII om at han i sine tre tidligere juletaler hadde søkt å klargjøre tre sider ved budskapet fra Betlehem: Freden i sannheten, freden i enheten og freden i rettferdigheten. Han nevnte pave Leo den store, som for ett og et halvt tusen år siden sa i en julepreken: «Jesu fødsel er det kristne folks tilblivelse. Hodets fødselsdag er også legemets. Herrens fødselsdag er fredens fødselsdag.»

Ut fra pave Leo's tanker sa Johannes XXIII blant annet: «Det kloke og rettskafne menneskes fred, den fred som kommer ovenfra og løfter oss mot det høye, blander seg ikke med kraftløsheten hos denne verdens barn. Den er sterkere enn alle hindringer og frigjør mennesket fra nedbrytende adspredelser til den sanne glede.»

Til de tre tidligere lysglimt fra Betlehemsstjernen, sa paven, ønsket han å føye et fjerde: *Freden gjennom godheten*. Ser en på den senere tids begivenheter, da blir en slått av hvordan angsten griper forstyrrende inn i menneskers liv, både i forholdet enkeltmennesker og nasjoner imellom. Det er et trekk ved samtiden som viser hvor fjernt vi befinner oss fra Guds lærdommer, de som utgjør en eneste innbydelse til fred. Fredens fiender kan nevnes ved navn: Det er de mektiges overmot i undertrykkelsen. Det er griskheten hos dem som hopper rikdom på rikdom mens de lukker sitt hjerte for brødre i nød. Det er ufølsomheten hos dem som søker nytelsen, mens de hører klagene fra verdens lidende. Det er egoismen hos dem som utelukkende tenker på seg selv.

Overalt er det Kristi *bonitas* — Kristi godhet — som her mangler, og som fremfor alt annet er selve midlet mot hjertenes forherdelse. «Vi må ville godheten», erklærte paven med varme. Den bønn om fred som stiger opp fra krybben i Betlehem er derfor en bønn om godhet, om sant brorskap, om oppriktig samarbeide uten hat og intriger, uten hardhjertet begjær. Jo mer mistroen mennesker imellom vokser, slik som tilfellet er idag, desto mer påtrengende blir denne bønn om godhet. Menneskene er ikke lenger for hverandre den gode,

medfølende bror, men en fremmed, en kreditor, en egoist.

Paven pekte dernest på hvor ufruktbart det er, bare å peke ut det onde: «Vi må ville godheten, og selv øve og fremme den.» Om denne godhet, som det er gitt oss å forkynne og bringe videre, slik at den mer og mer gjennomtrenger både den enkeltes og samfunnets liv, heter det særlig i pavens tale, at *enkeltmennesket* må ha godhet — det må gjenspeile den rene samvittighet, det sinn som er fritt for tvedrakt, beregning og hjerteløshet. *Familien* må ha godhet — slik at den innbyrdes kjærlighet blir flammen i dens utfoldelse i kristenlivet. Godheten både mildner og styrker fedrenes myndighet og mødrenes omsorg. Godheten preger også barnas liv, temner deres overskudd og gir en mening til deres ofre og savn.

Det er også godheten som må prege enhver livsytring utenfor familiekretsen. For *menneskeheten* trenger godheten — rettferdige, ekte, gavmilde og uselviske mennesker, beredt til å tilgi og unnskyldte, snare til medfølelse og til stor-sinn.

Under tidens angst og bekymringer mener paven å spore sikre tegn på en

skapende og byggende vilje i sinnene, og han maner særskilt til respekt for denne folkenes gode vilje, hos dem som sitter med makten og midlene i samfunnet, eller som via pressen og lignende organer former menneskers overbevisning. Deres ansvar er stort, overfor Guds og historiens domstol. Folkenes ledere, sier Johannes XXIII, er også skrøpelige og dødelige mennesker. Og med den autoritet som Jesus Kristus har gitt sin kirke formaner han dem til å bryte «maktsuggesjonen» i vår tid, så de ikke utløser en kjedeaksjon som

OSLO

Et virkelig kvalitetsprodukt

A/S Norsk Medicinsk Varehus

Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell - Elektromedisin - Røntgen

Pilestredet 7
Tlf. 33 43 70
OSLO

Service-avdeling
Apotekerveila 4 - Tlf. 24 921
TRONDHEIM

Kombinerte forsikringer

DET NORSKE FORSIKRINGS-AKTIESELSKAB
HEIMDAL

DEN HELLEGE JOMFRU I KUNSTEN

Foredrag med lysbilder av Ørnulf Ranheimsæter
i St. Sunniva skoles gymnastikksal

tirsdag 16. januar kl. 20.

Tre Oslo-avisers dom: «en ypperlig fremstilling —»
...
«et glimrende foredrag —»
...
«overlag interessant —»

Entré kr. 3.—.

Arrangør: Legmannsrådet.

kan føre menneskeheten inn i uopprettelige ulykker.

I slutten av sitt budskap uttaler paven ønsket om at betraktningen av Guds sønns komme til verden må fornye for hvert menneske som hører ham Evangeliebudskapet om godhet og kjærlighet, og la det skinne i sin fulle klarhet. Han uttaler sin bekymring over at julebudskapet ennå en gang vil finne folk som ikke har fred, trygghet og religionsfrihet, og som knuges under angsten for krig og sult. For dem ber han inntrengende sine bønner, ut fra et faderlig ønske

om at de må få se en rettfærdig løsning på sine prøvelser og stridigheter. Og hans budskap ender med en fornyet appell til de ansvarlige for folkenes skjebne, at de virkeliggjør så langt de maktter den rettfærd, den menneskelighet og den fred som vi alle lenges efter.

VATIKANET

Paven innkaller konsilet.

1. juledag offentliggjorde pave Johannes XXIII innkallingsbullen til konsilet. Den har efter sine innledningsord fått

titelen «Humanae salutis» og bekjentgjør at konsilet vil bli åpnet i løpet av 1962, men ennå uten å fastsette noen endelig dato. I bullen taler paven om konsilets oppgave og sier bl. a.: «Det forestående konsil skal gi den feilende og forvirrede menneskehet en mulighet til å planlegge en fred, slik den kan og skal forme seg på grunnlag av de åndelige og overnaturlige realiteter. Det dreier seg om å bringe den moderne verden i berøring med evangeliets livgivende og varige krefter... Kirken er idag vidne til en omfattende samfunnskrise. Menneskeheten er på vei til en ny tidsalder. Denne omveltningen stiller Kirken overfor likeså tunge og vanskelige oppgaver som i dens histories mest tragiske epoker.» Paven ser imidlertid også mange lyse sider ved situasjonen, han ser «en kirke som strutter av livs-

MOLDE

K. J. FLAATHE

Glassmester

Telf. 464

MOLDE

<p>O. WIIG Farvehandel Tapeter Molde — Telefon 127</p>	<p>ENDRE RØSOK Alt i skotøy Tif. 317</p>	<p>HANS KR. LANGE — MOLDE Rørhandel Aut. Rørleggerforretning Telf. 46 — 216</p>
<p>JOHS. LERVÅG Møbelutsalg Tif. 555</p>	<p>L. ERIKSEN Ur- og optisk forretning Storgt. 42</p>	<p>BLOCH BYRÅ Ålesund - Molde - Kristiansund Fylkets største spesialforretning i kontorutstyr</p>
<p>S. PETERSSON Konfeksjon & Manufaktur Centralbord 3</p>	<p>STORGATENS KOLONIAL A/S Molde Tif. 505</p>	<p>MOLDE GLASSMAGASIN Inneh. Thv. Thomassen</p>
	<p>HAUKEBØ BLOMSTER Tif. 105</p>	<p>JAKOB JAKOBSEN Kjøkkenutstyr - Jernvarer Tif. 22</p>
<p>J. ORTEN & CO. Aut. Installatør — Radio Tif. 475</p>	<p>P. RASMUSSEN utfører allslags malerarbeide Tif. 476</p>	<p>K. GUNDERSEN FISKEMAT — KJØTTVARER SALATER Telefon 242</p>
<p>O. E. STRANDE Glassmagasin Tif. 5</p>	<p>O. A. SANNE Eff. GROVEN & MOEN Aut. Rørleggerforretning Etabl. 1880</p>	

kraft» og derfor kan bringe en løsning til en verden som venter på og trenger den. Han uttrykker også på ny sin faste forvisning om at konsilets vil jevne veien for de kristnes enhet, og at det også i de ikke-katolske kristnes hjerter vil vekke glede når konsilet nå blir innkalt.

Ved allerede nå å offentliggjøre innkallingsbullen, er det tydelig at paven på ny legger for dagen sitt uttrykkelige ønske om at konsilet må bli åpnet snarest mulig, og at det vil bli gjort ny fortgang i de siste forberedelsene. I romerske kretser regner man nå med at konsilet vil bli åpnet til høsten.

Paven mottar baptistleder.

En tredje fremstående protestantisk leder ble mottatt i audiens av pave Johannes XXIII før 1961 gikk ut. Det dreier seg om presidenten for den amerikanske baptistkirke, dr. Jackson. Dr.

Jackson avla sin vitset på tilbakereise fra New Delhi. Audiensen varte en halv time. De to som tidligere har besøkt paven, er som kjent erkebiskop Fisher av Canterbury og en amerikansk metodistbiskop. De amerikanske baptister er imidlertid alminnelig kjent som særlig katolskfiendtlige.

I et intervju med det katolske nyhetsbyrået KNA uttaler nå også den nye erkebiskop av Canterbury, Ramsey, at han var meget glad over det initiativ som hans forgjenger dr. Fisher hadde tatt, og at han selv når leilighet bød seg ville gjenta visitten hos paven.

SYD-AFRIKA

Kjetterprosess mot teologisk professor

Den nederlandsk-reformerte kirke i Syd-Afrika, som er kjent for sitt strenge kalvinistiske ortodoksi — og for sin holdning i rasespørsmålet — har anklaget professoren i teologi og oldkristen litteratur ved universitetet i Pretoria, A. S. Geysen, for heresi. Professoren vil ha å stå til rette for en 15-manns kommisjon av teologer. Professoren bebreides for en «usedvanlig toleranse», idet han bl. a. hadde kritisert studenter som hadde avslått å diskutere med katolikker. (KNA)

Bergens-
firmaer

STEMPLER
av enhver art
SKILT
for ethvert behov

Hvitete og skånsommere vask med
«REFORM»

BERGENS SÅPEFABRIKK A/S

1/5 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

BERGEN

Bryggen 5 - Leppen - Telefon 11 482

Alt i papir og kontorartikler

TORNØE

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, Radio-
og Ustysforretning

TORNØEGÅRDEN - BERGEN

Giertsen
i Småstrandgaten

BOKHANDEL BERGEN

A. K. EGGE A/S

Frukt og grønnsaker

En gros

K. & J. SOLHEIM

Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pølsefabrikk

Solheimsgt. 25
Tlf 99 016 Bergen

HARALD MADSEN

Strandgaten 73, Bergen
Kolonial engros

Tlf. 10 415 - 12 359 18 528
Sverre Madsen privat tlf. 72 428

FLYGEL - PIANO - ORGELFABRIKK

Jacob Knudsen

BERGEN

M. G. RIISØEN - Bergen

Kolonial - Mel - Kraftfor - Engros

URMAKER ANTON M. OLSEN

Olav Kyrrresgate 1 - Tlf. 13035

Våre bekjente Myhre Heiser leveres over hele landet.

JONAS MYHRE
BERGEN

JONAS MYHRE A/S
OSLO

A/S MYHRES MASKININDUSTRI
BERGEN - OSLO

NYGÅRDSGT. 4

All slags
skadeforsikring

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjøll»

OBS!
Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi også
den tidligere
adresse!

All slags
forsikring

ANTH. B NILSEN & CO.
ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27. Oslo.

Telefon 41 01 10.

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 55 77 87 - 69 43 72

M. GALLUS A/S

OSLO - Etabl. 1847

Leverer alt til leger, sykehus og laboratorier

Joh. Weydahl A/S

Oslo - Centralb. 68 18 07

KAFFE
og
HERMETIKK
en gros

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandlvarer
Kjøkkeninnredning og utstyr

THIIS & CO A/S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

WISBECH

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3 b, Oslo
Telefon 33 18 34 - 33 32 37

*En kjærkommen
gave:*

VIEVANNSKAR
i porselen kr. 5.00

Vi sender også pr.
postoppkrav.

Cralligani

STORTINGSGET. 22
NEDRE SLOTTSGT. 25
OSLO

NORENBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

Brevskolen om den
katolske kirkes tro
og moral

Spørsmål besvares av lærerne.
Kurspris kr. 10.—.

Katolsk Informasjon
Postboks 3664 - Oslo

